

עפ"ג 13275/08 - מדינת ישראל נגד דאבלו איצ' סי סי טכנולוגיות בע"מ אריאלי

בית המשפט המחויזי בבאר שבע

עפ"ג 13275/08-17 מדינת ישראל נ' דאבלו איצ' סי סי טכנולוגיות בע"מ ואח'
בפני כבוד הנשיאה רוטל ופה-כ"ז - אב"ד
כבוד סגן הנשיאה - השופט יורם צלקובסקי
כבוד השופטת גילת שלו
המערערת מדינת ישראל
ע"י המחלוקת המשפטית מע"מ אשדוד
נגד המשיבים 1.ダבלו איצ' סי סי טכנולוגיות בע"מ
2.אריאלי אריאלי שניהם ע"י עו"ד רני שורץ

פסק דין

השופטת גילת שלו:

המשיבים, חברה פרטית (להלן- המשיבה) ומנהלה הרשות (להלן- המשיב), הורשו בבית המשפט השלום בבאר שבע, לאחר שמייעת הראיות, ב-115 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמר, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערף מוסף, תשל"ו-1975 (להלן- חוק מע"מ), וב-21 עבירות של מסירת ידיעה כזבת, או דוח או מסמן אחרים הכלולים ידעה כאמור, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ; במסגרת הכרעת הדיון, זוכו המשיבים ממספר עבירות דומות (בין חשבונות בודדות), וכן מעבירה של אי ניהול פנקסי חשבונות, או ניהול בסטייה מהותית מן ההוראות. בית המשפט קמא גזר על המשיבה כניסה בסך 18 ל"נ; ועל המשיב גזר את העונשים הבאים: מסר בפועל למשך 6 חודשים, לריצוי בדרך של עבודות שירות, מסר על תנאי בן 4 חודשים שלא יעבור עבירות עונן או פשע לפי חוק מע"מ, פקודת מס הכנסת או פקודת המכס, במשך 3 שנים, וכנס בסך 10,000 ל"נ או 3 חודשים תמורתו, תשלום ב-20 תשלום, החל מיום 5.3.18.

במסגרת העreauו, עותרת המערערת להחמרה בעוני המסר והכנס שהוטלו על המשיב.

כתב האישום:

על פי כתב האישום, בתקופה הרלוונטית, הייתה המשיבה חברה פרטית שעסכה במסחר בתחום מחשב, אשר נרשמה כעוסק מורשה ביום 1.5.06, והמשיב היה מנהלה הרשות והפעיל.

במסגרת אישומים 123-1 לכתב האישום נטען, כי בבדיקה חשבונות שנערכה למשיבים עליה, כי במהלך השנים 2006-2008 נהגה המשיבה, באמצעות המשיב, לדרש בדוחותיה התקופתיים לשפטונות מע"מ, מס תשומות מחשבוניות מס מבלי שהו בידי המשיבים כדי להוכיח דרישתו זו, שכן חשבונות המס שתשומותיה נדרשו כהזהר בדוחות התקופתיים, לא שיקפו עסקה בין הצדדים לה; והכל מטען כונה להקטין את מס העסקאות שהיא עליהם לשלם לשפטונות המס, ולהתחמק מתשלום מס אמרת. בהקשר זה פורטו בכתב האישום 124 חשבונות (גם שהמשיבים, כאמור, הואשמו ב-123 עבירות בלבד), שהוצאו ע"י חמישה עסקים שונים, בסך כולל של 4,225,404 ₪, שסכום המס הכלול שנוכה בהן עומד על 309,230 ₪.

בigen אישומים אלו ייחסו למשיבים, 123 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך, ו-23 עבירות של מסירת ידיעה כזבת או דוח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור.

במסגרת האישום ה-124 נטען, כי בתקופה שבין ינואר 2007 לדצמבר 2008, מכירה המשיבה נכס או נתנה שירות, מבלי שניהלה פנקסים ורשומות על פי דין, אלא ניהלה אותם בסטייה מהותית מהוראות החוק והתקנות.

בigen אישום זה ייחסה למשיבים עבירה של אי ניהול פנקסי חשבונות, או ניהול בסטייה מהותית מן ההוראות, לפי סעיפים 117(א)(7), 66 ו-95 לחוק מע"מ.

הכרעת הדין:

במסגרת הכרעת הדין המפורטת, זיכה בית המשפט קמא את המשיבים ממחלוקת העבירות שייחסו להם (לגביו 9 מטען החשבוניות הקשורות באישומים 1-123), בשלמעשה המשיבים זוכו כליל מהעבירות הקשורות לאחד מחמשת הספקים; בהתאם, לגבי שנים מהדוחות התקופתיים; וכן מהאישום ה-124 כולו, לגבי נקבע כי מדובר בעבירה ה"גבלעת" בעבירות האחרות), והרשיע אותם במרבית העבירות שייחסו להם בכתב האישום. במאמר מוסגר יצוין, כי בהמשך לזכוי החלקי הודיעה המערעתה (ת/286), כי הסכום הכולל של החשבוניות בהן הושעו המשיבים עומד על למעלה משני מיליון ₪, וסכום המס הכלול (קרן), ממנו נמנעו המשיבים, עומד על 404,281 ₪.

על אף שהכרעת הדין אינה בחלוקת, נקבעו בה מספר קביעות לגבי התנהלות המשיבים,سلطעמי רלוונטיות גם לעניין העונש. וכך, בית המשפט קמא דחה את גרסת ההגנה, כי החשבוניות שפורטו בכתב האישום משקפות עסקאות אמרת, אם כי נקבע כי **"המאמינה לא הביאה ولو בدل ראייה שיש בה כדי להוכיח שמדובר בחשבוניות פיקטיביות במובן שהן מתארות עסקאות שלא תנהלו כלל בעסקה של הנואשת"**, אלא מדובר בחשבוניות זרות; מנגד, נקבע לגבי החשבוניות מאחד הספקים (חברת "איזי מרקט"), כי **"הכוח מעלה לספק סביר כי החשבוניות היו מזויפות והוצאו ב曩וג גמור לדעתו של האדם המוסמך לאשר הוצאה"**, וכי המשיב היה מודע לכך שחשבוניות אלו **"مزויפות ולכן פיקטיביות"**, זאת לאור עדותו של מנהל החברה שאינו מכיר את המשיבה ומדובר לא היו ביניהם יחסים עסקיים, וכי החשבוניות לא הוצאה ע"י החברה; ולגבי החשבוניות מספק אחר (חברת "סרגי' תקשורת"), נקבע כי העוסק המושר המשיך על גבי החשבוניות, עזב את הארץ לפני מועד הוצאה. בנוסף, נקבע, כי פקידה שעבדה במשרד המשיבים, מילאה חשבוניות של שניים מהספקים (על גבי פנקס ריק שמסר לה המשיב), לבקשת המשיב ובהוראותו; כי כעולה מחוות דעת רפואי, קבוצה גדולה של חשבוניות שנמסרו למשיבה מאות ארבעה ספקים שונים (מעבר לאותן חשבוניות שמילאה הפקידה), נכתבו ע"י אדם אחד; וכי חלק נכבד מהספקים שמסרה המשיבה לטובת הספקים השונים,

לא נפרעו בبنך, אלא אצלו חלפן כספים (על אף שלכאורה אין בין הספקים השונים היכרות), ואף הוכח ששייך אחד נפרע ע"י המשיב עצמו; וכי המשיב לא הצליח למסור פרטים על הספקים עם עבד, למורת היקף העסקאות ומשר התקופה.

גזר הדין:

במסגרת גזר הדין התייחס בית המשפט לחומרת העבירות בהן הורשעו המשיבים, לפגיעתן הקשה בכלכלת המדינה, ולערבים המוגנים שנפגעו בגדיריהן; וכן למדיניות הענישה הרואה, כעולה מפסיקת בית המשפט העליון, ולפיה יש לנתקוט ביד קשה בעבריני המשס, ולתת משקל יתר לשיקולי ההרעתה והגמול, על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם.

בית המשפט ציין, כי בעת קביעת מתחם העונש ההולם **"יש לשקל בין היתר, את משך הזמן ונסיבות המש על פניהן בוצעו העבירות, את מספר החשבונות הכספיות בהן נעשו שימוש, את היקף העסקאות הכספיות וככומי המש הנובעים מהן. עוד יש לשקל את השיטתיות והתחכם ביצוע העבירות, את היקף שיתופי הפעולה שנדרשו עם עסקים אחרים לשם שלמת העבירות הנדונות, וכמוון את השאלה האם מדובר בחברות שבסילית הנאים מילא אם לאו"**. לאחר שסקר את הנسبות הקשורות ביצוע העבירות בעניינו (לרבות העובדה שכתב האישום הוגש כשלוש שנים לאחר העבירות האחרונות), ואת הפסקה שהגישה המערערת לגבי רמת הענישה (שלגביה קבע כי היא מעידה על כך שהמתחם לו עתרה המערערת חמור מהרואי בעניינו), קבע בית המשפט, כי מתחם העונש ההולם בעניינו **"עומד על מאסר בפועל בן 6 עד 15 חודשים, מאסר מותנה, וקנס בסכום שלא יחתת מ- 7 מה%;"> המיסוי ועד 30% ממנו, היינו בסכום של 19,600 ₪ ועד 84,000 ₪"**.

בבאו לגזר את דינו של המשיב בתוך המתחם שנקבע, ציין בית המשפט קמא, כי יש לשקל לחובתו את העובדה שעד היום לא הוסרו המחדלים, אך כי אין מקום לתת משקל ממשמעותו לקביעות שנקבעו בעניינו בהכרעת הדין, **"שהרי אלו הובילו להרשעה. אין מקום לשקל קביעות אלה בשנות לחובתו של הנאשם, ובוודאי שלא את התנהלותו".** עוד שקל בית המשפט לקויא, את עברו הנקי של המשיב ואת **"נסיבותיו המשפטיות המורכבות נוכחות מחלת בנו"**.

בית המשפט הקדיש משקל רב בפסק דין לחולף הזמן הרב, של כתשע שנים, מעת ביצוע העבירות ועד מתן גזר הדין, שלגביו ציין כי הוא **"אינו רובל לפתחו של הנאשם אלא לפתחו הבלעדי של בית המשפט, ובמידת מה לפתחה של המאשימה"**. בית המשפט ציין, כי מדובר בעבירות שבוצעו לא יוארה משנה 2008; כתב האישום הוגש בשנת 2012 בבית המשפט באשדוד, הועבר לבית המשפט באשקלון, הוחזר לאשדוד ונוטב לשמעיה בפניו רק בחודש אוקטובר 2015; כאשר מתחילה בשנת 2016 נשמעו הראיות **"באופן רציף ושיתוף פעולה מלא של הנאשם ובאי כוחו"**, עד למתן גזר הדין; וכן התייחס לפסקה בנוגע לנפקותו של שיוי' משמעותי בניהול המשפט, אשר אינו רובל לפתחו של הנאשם.

לאור כל האמור, קבע בית המשפט קמא, כי **"אין מנוס מלקבוע שאין מקום להורות על מאסרו של הנאשם בגין סורג ובריח"**, על אף שמשמעות העניין היא הטלת ענישה המצווה בתחום המתחם, למי שניהל את ההליך ולא הסיר את המחדלים; ציין כי **"זהו האיזון הרاوي בנסיבות העניין, נוכחות חולוף הזמן הניכר, התנהלותו הדינית**

של הנאשם שהיתה ללא כל דופי ولمעשה מהוות דוגמה ומודفة להתנהלות של בעל דין... ונוכח נסיבותיו האישיות. עוד קבע בית המשפט, כי יש לגלות התחשבות דומה כלפי המשיב גם בעניין הקנס.

על כן, גזר בית המשפט כמו עיל המשיבים את העונשים שצינו לעיל.

הטענות בערעור:

המעוררת טענה, כי בית המשפט קבע שגה הן בקביעת מתחם העונש ההולם בעניינו של המשיב, והן בהעמדת עונשו על הרף התיכון של המתחם שנקבע; וכי שגיאות אלו הביאו להטלת עונש שאין הולם את חומרת המעשיהם בהם הורשע.

אשר למתחם העונש ההולם - טענה המורערת, כי בעבירות המס החמורות, מתחם העונש ההולם נקבע על פי מידת הפגיעה בערכיים המוגנים, וזאת בהתאם לריבוי העבירות, חומרתן, מידת התכנון והשיטתיות ביצוען, והנזק שנגרם בעטיין לקופה הציבורית; כאשר בענייננו, לאור ריבוי העבירות, התמסכותן על פני כשלוש שנים, נסיבות ביצוען, התכנון והשיטתיות בהם בוצעו, העובדה שמדובר בעבירות פשע (שבוצעו בכוונה להתחמק מתשלום מס), והנזק שנגרם לkopftה המדינה, היה מקום לקבע מתחם עונש הולם חמיר, שבין 10 ל-15 חודשים מאסר, כתירתה בפני בית המשפט קמא.

לטענתה, על אף שבית המשפט ציין בגזר דין את מרבית השיקולים הרלוונטיים, בסופו של דבר הוא ביסס את מתחם העונש ההולם, בעיקר על רמת הענישה בפסיכיה, אשר מהוות רק שיקול אחד בקביעת מתחם העונש ההולם, וכוללת גם מקרים קלים יותר בנسبותיהם מענייננו; וכן על חלוף הזמן הרב ועינוי הדין שנגרם למשיב, זאת על אף שמדובר במקרה שאינו רלוונטי לקבעת מתחם העונש ההולם, אלא רק לקבעת העונש בתוך המתחם.

אשר לקבעת עונשו של המשיב בתוך המתחם - טענה המורערת, כי גם אם ייחזו טיעוניה באשר למתחם העונש ההולם, הרי שלא היה מקום לגזר את דין של המשיב לעונש המצרי ברף התיכון של המתחם, והוא מקום לגזר עליו עונש מאסר ממשי; זאת בהתחשב בעובדה שהמשיב לחייב אחריות למשעים רק בשלב מאוחר (בשלב הטיעונים לעונש), ושלא הסיר את המחדלים למשך חלוף הזמן הרב. לטענתה, בית המשפט "יחס משקל מופרז לשיקולים מופרז לקלала" עברו הנקי של המשיב, נסיבותיו האישיות וחלוף הזמן הרב מעת ביצוע העבירות, אשר על פי ההלכה הפסוקה בעבירות אלו, אמורים לסגת מפני האינטרס הציבורי, ומכל מקום אינם יכולים לבטל את שאר שיקולי הענישה.

בנוגע לחולף הזמן נטען, כי התמסכות ההליך בבית המשפט לא הייתה קשורה בהתנהלות המורערת; ובמסגרת הדיונים שהתקיימו בפניו, נטען כי העיקוב בהגשת כתב האישום נבע מעומסי עבודה גדולים המוטלים על המורערת.

אשר לensus, טענה המורערת, כי גם בעניין זה, הקל בית המשפט קמא באופן משמעותי עם המשיב, ללא כל הצדקה, ובאופן שאינו מביא בחשבון את הנזק שנגרם לкопפת המדינה ואת שיקולי הרתעת היחיד והרבבים; זאת הן בהעמדת הקנס על סכום נמוך, הנופל אף מהרף התיכון של המתחם שקבע בית המשפט; הן בדוחית מועד התשלום עד לאחר סיום עבודות השירות; והן ברכיב המאסרخلف הקנס שנקבע.

לאור כל האמור, עתירה המורערת להחמיר בעוני המאסר והקנס שהוטלו על המשיב.

ציוון, כי לאחר הגשת הערעור, ביום 21.12.17, שילם המשיב סך של 80,000 ₪ על חשבו המחדל. בהתייחס לעובדה זו, טען ב"כ המערערת, כי מאחר שמדובר בהסתמת מחדל חלקי בלבד, בסכום שאינו מגע לכדי 30% מגובה המחדל, ולאור חלוף הזמן הרוב מעת ביצוע העבירות, במהלךו ניתן היה להסיר את המחדל במלואו, אין בכך כדי לשנות את עתירתה העונשית של המערערת.

תגובה המשיבים:

ב"כ המשיבים הדגיש את חלוף הזמן הרב, של כ-11 שנים, מיום ביצוע העבירות ועד מתן גזר הדין, שلتענתו גרם למשיב עינוי דין. לטענתו, על אף שחלוף הזמן נמנה בחוק על הנسبות שאינן קשורות ביצוע העבירה, ועל כן משפייע על גזרת הדין בתוך המתחם, הרי שכשמדובר בחלוף זמן כה קיצוני, יש בו כדי להשפיע על האינטרס הציבורי ועל עקרון ההלימה, וכפועל יצא גם על קביעה מתחם העונש ההולם.

لتענתו, נسبות ביצוע העבירות בענייננו אינן מן החמורות, שכן אין מדובר בפעולות עברינית שיטתיות, אלא ב"עסוק שמאוד וכשל נקודתי", אשר החשוביות לגביין הורשע, הן חשבונות בודדות שנפרשו על פני שנתיים, ואין מהוות את כלל עיסוקו או כלל המחוור שלו; אין מדובר בעבירות שבוצעו בתחוםו כלשהו; סכום המחדל אינו גבוה יחסית, ובעיקר חשאית למחוור הפעולות של העסק; ובנוסף, בית המשפט קמא קבוע כי לא מדובר בחשבונות פיקטיביות, אלא בחשבונות זרות, שלגביהן לא הוכח קיומו של מחדל, שכן בבית המשפט קמא לא בוררה עד תום השאלה, אם מוציאי החשבונות שילמו את המס הגלום בהן, או לא. עוד טען הסגנון, כי יש לראות את מכלול העבירות כאירוע אחד, כשאין חשיבות מבחינת חומרת המעשה וקביעת מתחם העונש ההולם, למספר החשבונות שהוצעו, אלא רק לסכום הכלל ולמשך התקופה.

הסגור הפנה לעברו הנקי של המשיב, ולכך שבעצם הרוב שחלף מאז העבירות, הוא לא הסתבר בעבירות נוספות; לנسبותיו האישיות- היהתו אב לשישה ילדים, שמצבו הכלכלי קשה; טען כי בזמן שחלף, עשה המשיב נסיבות גiros כספי על מנת להסיר לפחות חלק מהមחדל, כאשר בתקופת הדחיה שניתנה לו לשם כך במסגרת הערעור, הצילו המשיב לגיס סכום של 80,000 ₪. עוד טען, כי מהפסקה עולה כי אי הסתמת המחדל אינה חזות הכל.

הסגור הפנה לפסקה בנוגע למשך הזמן על העונשה, וכן לפסקה במסגרת הוטלו עונשים של עבודות שירות בעבירות מס חמורות.

דין והכרעה:

הعبירות בהן הורשעו המשיבים הן מעבירות המס החמורות ביותר, שבבסיסן עומדים הצורך לשמור על הקופה הציבורית, המבטאת למעשה קניינים של כלל אזרחיה המדינה, וכן על יציבות המשק וכלכלה המדינה; הצורך החברתי-ציבורי בהקפדה על שוויון בנטל המס על הציבור כולם; השמירה על יחס האמון בין רשויות המס לבין הנושמים, עליהם מושתתת שיטת המס; וכן החשש מפגיעה מoralית שיש במעשי הונאה כלפי רשויות המס על הציבור בכללותם. בהקשר זה נקבע בע"פ 2636/12 **עדבן המנוח יהושע שלוש ז"ל ואח' נ' מדינת ישראל** (5.3.13):

"אין צורך להזכיר מילים אודות חומרת המעשים שנועדו להונאות את רשות המכס ומע"מ, והນזק

עמוד 5

הרב שעבירות כגון דא טומנות בחובן לככלת המדינה, ולמגון היבטים החברתיים הנוגעים בנטול תשולם המיסים. עבירות אלו הן בבחינת שילוח-יד לקופה הציבורית ופגיעה בשוק המדינה, יש בהן כדי לשמש את מנגנון גביה המיסים ולערער כפועל יוצאה מכך את אמון הציבור בערך השוויון בנשיאה בנטול המיסים... הדברים נכונים במיוחד כאשר נעשה שימוש בחשבונות פיקטיביות, שהשימוש בהן הפך זה מכבר למכת מדינה".

על כן, לאור קלות הביצוע של עבירות אלו והקשיי בגילוין, לאור שיקולי הרתעת הרבים והיחיד, נקבע לא אחת בפסקה, כי בעבירות מס חמורות יש למצות את הדין עם העבריינים, בדרך של הטלת עונשי מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סוגר וברית, וקנסות ממשמעותיים; וכי בעת גירת דין של עברייני המס, יגברו שיקולי ההרתעה על נסיבותיהם האישיות של הנאים או מצוקתם הכלכלית, להם ינתן משקל נמוך. בرع"פ 5823/09 **באסתי נ' מדינת ישראל** (17.8.09), נקבע באשר למדיניות הענישה הרואה בנסיבות מס חמורות, ובעיקר עבירות הקשורות בשימוש בחשבונות פיקטיביות, כדלקמן:

"**בhalcotio של בית משפט זה הובהר פעמים רבות, כי נוכחות פגיעה הקשה של עבריינות המס במשק, בכללה, במגון היבטים חברתיים הנוגעים לנטול תשולם המיסים, ואף בשל הקשיי הרב שבחשיפתה, יש לנקטוט ביד קשה בטיפול בעבירות אלה ולהעניק משקל מיוחד להיבט ההרתעתני של העבריינים, בסוגרת שיקולי הענישה... חומרה יתרה נודעת להעמלות מס באמצעות חשבונות פיקטיביות, הוואיל והן אפשרות לגזול מן הקופה הציבורית סכומי עתק. באופן טבעי, מהות הוצאתן והפצתן של חשבונות אלה, מרכיב מרכזי בשרשראת העברינית ומעשים אלה הפכו זה מכבר למכת מדינה".**

כפי שצין בית המשפט קמא בגזר דין, על פי ההלכה הפסוקה, מדיניות הענישה האמורהיפה גם כאשר מדובר בעבירות בהן נעשה שימוש בחשבונות זרות, אך שלקביעה כי מדובר בחשבונות פיקטיביות, אין נפקות של ממש בקייעת העונש (רע"פ 1866/14 **זקן נ' מדינת ישראל** (13.3.14)).

מתחם העונש ההולם בעבירות אלו משתנה ותלו' במקרים המקרה, ובין היתר בחומרת העבירות שבוצעו, במספר העבירות ומשך ביצוען, בהיקף העסקאות וסכום המס שנגרע בעטיין מהקופה הציבורית, במידת התחכם והתכוון שהוא כרוך ביצוע העבירות, ובחלקו של הנאים ביצוען.

אכן, בית המשפט קמא ציין בגזר דין את כל הפרמטרים האמורים, אך נראה כי בעת קביעת המתחם על ידו נפלו מספר שגיאות, אשר הביאו לקבעת מתחם עונש נמוך יחסית (הן ברף התחתון והן ברף העליון), שאינם הולם את מכלול מעשי המשיכים.

ראשית, עיון בגזר הדין מעלה, כי בעת קביעת מתחם העונש ההולם, נתן בית המשפט קמא משקל לשינויו של מיום ביצוע העבירות ועד הגשת כתוב האישום (וכך עשה גם בעת סקירות מדיניות הענישה הנוהגת), וזאת למורות שנותן זה אינו נמנה על הנסיבות הקשורות ביצוע העבירה, ועל כן אינו יכול להשפיע על קביעת המתחם; יתרה מכך, המחוקק ציין באופן מפורש את חלוף הזמן, כחלק מהנסיבות שאינן הקשורות ביצוע העבירה, היכולות להשפיע רק על קביעת העונש

בתוך המתחם (ראו סעיף 40א (10) לחוק העונשין, התשל"ז-1977).

שנית, בחינת נסיבות ביצוע העבירות בעניינו מעלה, כי במשבבים מתקיימות נסיבות לא מועטות לחומרה, שיש בהן כדי להשפיע על מתחם העונש ההולם: מדובר ב-115 עבירות של ניכוי חשבונות זרות, שהתקבלו מרבעה עוסקים שונים, אשר בוצעו באופן רצוף ושיטתי במשך תקופה של כשלוש שנים מס; סכום העסקאות הכלל בחשבונות עומד על כשני מיליון ל"ג, והמס שנגרע מכספי המדינה עומד על כ-280,000 ל"ג; ובנוסף, לאור התקופה האמורה, הגיעו המשבבים 21 דוחות תקופתיים הכוללים ידיעות כוזבות. לכל האמור יש להוסיף את ההתנהלות הביעתית שמדובר ע"י בית המשפט בהכרעת הדין, אשר חלקה הובא לעיל; ובהקשר זה אציין, כי לאחר שהתנהלות בעיתית זו מעידה על התכוון, השיטתיות והעורמה בהן בוצעו העבירות, הררי שלא ניתן לקבל את קביעת בית המשפט בגזר הדין, כי אין מקום לשקל קביעות אלה שוב, או לתת להן משקל לחובת המשיב.

אכן, על אף סכום המס הגבוה הגדל ביחסות הוצאות, לא ניתן לומר כי מדובר בסכום מן הגבאים בעבירות מעין אלו, ואולם, מנגד, לא ניתן להטעם במספר העבירות הרבה, המשקף את החומרה הרבה והשיטתיות שבמשמעות המשבבים. העבודה שהמשבבים ביצעו 115 עבירות, גם אם כל אחת מההוצאות נקבעה בסכומי כסף נמוכים יחסית, עומדת בסתרה רבתה לטענות הסגנון כי מדובר בחשבונות בודדות, או בכשל נקודתי וחניה מבחינת עסקם של המשבבים.

בהקשר זה אציין, כי פסקי הדין אוטם סקר בית המשפט קמא לשם בחינת מדיניות העונישה, עסקו במקרים דומים מבחינת סכומי המס שהועלו, אך לא מבחינת כמות העבירות שbow ויחסו (יווער, כי גם במסגרת מקרים אלו, שהם קלים מעניינו גם בנסיבות שאין קשרו ביצוע העבירות, הוטלו עונשי מאסר שבין 7 ל-9 חודשים מאסר בפועל). עוד ראוי לציין, כי גם ההחלטה אליה הפנה הסגנון, בטבלה אותה הגיש לעיוננו, אינה תומכת במתחם העונש שקבע בית המשפט קמא, אלא להיפך; עיון בפסק דין מעלה שברובם המכريع דבר במספר עבירות נמוך משמעותית מבערינו; במקרה מסוים, הדין דובר בהסדר טיעון "סגור" או בעתרת המדינה למאסר בעבודות שירות, נוכח הודהה והסרת מחדרים; ובנוסף, חלק נכבד מפסק דין ישן מאד, ועל כן אינו מתיחס למתחם העונש ההולם על פי תיקון 113 לחוק העונשין.

לאור כל האמור, אני סבורת כי מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשו המשבבים, נע בין 9 ל-18 חודשים מאסר בפועל, ולא כפי שקבע בית המשפט קמא.

בנוסף לכך, נראה כי בית המשפט קמא שגה גם בנוגע לגירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע, שכן שכלל הנسبות לא הצדיק הטלת עונשו ברף התחתון של המתחם.

אכן, כפי שקבע בית המשפט קמא, בעת גירת עונשו של הנאשם, היה מקום לשקל לחומרה את אי הסרת המחדלים, ועל אף שאין לייחס משקל לחומרה לעובדה שהוא כפר בעבירות ונילע את משפטו, הוא לא זכאי לאותה התיחסות לה זכאי מי שהודה ונטל אחריות למשעיו; כן היה מקום לשקל לפחות את עברו הנקי ואת נסיבותו האישיות (הגם שכאמור בפסקה שהובאה לעיל, לנתחים אלו יש לתת משקל מועט בגזר הדין), ואת חלוף הזמן הרב, של כ-9 שנים מעת ביצוע

העבירות ועד מתן גזר הדין. עם זאת, אני סבורה כי לא היה מקום לתת לשיקול של חלוף הזמן משקל מכריע כפי שתנתן לו בית המשפט כאמור, באופן ששאר השיקולים נסוגים מפנוי.

על פי ההלכה הפסוקה, על אף שיש לתת משקל לשיקול של חלוף הזמן, בעיקר כאשר הוא אינו נובע מהתנהלותו של הנאשם, אין מדובר בשיקול בלבד, ויש לשיקול מולו את חומרת העבירות, את מורכבותו של התיק ואת האינטרס הציבורי בהטלת עונש מוחשי באותו מקרה (ראו למשל, ע"פ 3821/08 **שלומוב נ' מדינת ישראל** (27.11.08)).

בקשר זה נקבע בע"פ 2103/07 **הורוביץ ואח' נ' מדינת ישראל** (31.12.08):

"לא כל התארכות של ההליכים ממשעה כי נגרם לנאים עינוי דין. הקביעה האם התארכות משפטו של הנאשם עולה כדי עינוי דין היא מרכיבת יותר, שכן, לא ניתן לקבוע כלל באשר לטווח זמן שעבר לו תהא התמשות המשפט בלתי-סבירה. קביעה שכזו היא פרי שיקולים של שיקולים שונים שנעווצים רובם ככלם בנסיבות העניין. במיוחד יפים הם הדברים לתקים כלכליים מורכבים כבעניינו, שאז לעיתים חולף זמן מאז בוצעו העבירות ועד להשפטן. חקירתן של העבירות, כמו גם בירור המשפט, עשויים לארוך זמן, ואפילו זמן רב, משום מרכיבותן של העבירות...
העיקנון המקובל על כולנו הוא כי על העונש להינתן, ולהתבצע, קרוב ככל הניתן למועד ביצוע העבירה ולעומת זאת עונש הניתן זמן רב לאחר ביצוע העבירה מאבד הרבה הרמה מרביתו...
במיוחד העקרוני, אנו סבורים כי גם מקום שההליכים התארכו אין משמעם של דברים כי אינטרס הרתעה שבעניישה מאבד את כל משקלו. כוחו נחלש, אך הוא לא חדל להתקיים. הנסיוון מלמד כי בתיקים כלכליים מורכבים ורבי היקף, מעין זה הנוכחי, אורך לעיתים המשפט זמן רב יותר מתקים אחרים... במצב דברים זה ברוי כי ככל שההילך התנהל בקצב סביר, שומה על הצדדים להניח כהנחתת יסוד כי גם אם בירור המשפט יארך זמן, יגזר לעונשם, ככל שיורשע, העונש ההולם את מעשו ועונוה על תכליות העונישה...".

בעניינו, אכן מדובר בחלוף זמן משמעותי, הן הזמן שחלף עד להגשת כתב האישום (три שנים מהעבירות האחרונות), והן התמשות ההליך בבית המשפט עד מתן גזר הדין, שרובו רובץ לפתחו של בית המשפט (אם כי בשונה מדברי בית המשפט, עיון בתחילת הדרכו בבקשתו גם ההגנה דחוית רבודת, לשם הסרת המחדל ומשא ומתן בין הצדדים). אין ספק כי התנהלות דיןונית כה איטית, המביאה לגזרת הדין כ-9 שנים לאחר סיום העבירות, אינה ראויה, ומהຍבת התחשבות ממשית בעת גזרת העונש; ואולם, כאמור, נתן זה אינו יכול לאין את כלל הנסיבות המחייבות.

אשר לקבעת בית המשפט כאמור, כי בשל חלוף הזמן הרב "אין מנוס מלקבוע שאין מקום להורות על מסרו של הנאשם מאחריו סורג ובריח", והחליטו להטיל עליו עונש מסר בדרך של עבודות שירות, ראוי לציין, כי על פי ההחלטה, בעבירות המס החמורים, בכלל, אין מקום להסתפק בהשתתפות עונש מסר בדרך של עבודות שירות (ראו למשל רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.13)) וההחלטה שהובאה שם), גם מקום בו ניתן משקל לחלוף הזמן.

ברע"פ 7135/10 **חן נ' מדינת ישראל** (3.11.10) נקבע בקשר זה:

"יש המתפתחים לראות עבירות מס, שאין הנגזר האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא

הציבור כולם, "חסר הפנים" כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משבבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע "CMDINITYOT RIZIYA", שלא מאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות" (ע"פ 4097/90 בירסקי נ' מדינת ישראל מיסים ה(1); שיטתה המשיבה). אכן, רבים מעבריינו המס הם אנשים שיראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבור. לכך מחיר בענישה".

לאור כל האמור, לא ניתן להוותיר את עונש המאסר בעבודות שירות על כנו, ונראה כי ערעור המדינה, באשר לרכיב המאסר, בדיון יסודו. עם זאת, ועל אף שלاور מכלול הנسبות שאין קשורות בביצוע העבירות, היה מקום להטיל על המשיב עונש המצרי בסמוך לאמצע המתهام, יש מקום להתחשב בעובדה שכום (בשונה מהמצב שהוא בפני בית המשפט קמא), המשיב הסיר חלק נכבד מה%;">המהדר.

גם בנוגע לכנס שהוטל על המשיב, יש מקום להתערבותנו, שכן נראה כי בית המשפט הלך כברת דרך ארוכה לקראת המשיב, הן בגין הסכום, שאינו סביריחסית להיקף העבירות, ואף חורג לפחות מהמתهام שקבע בית המשפט עצמו (לא כל נימוק לחריגה זו); והן בקביעה כי תשלום הכנס יעשה ב-20 תשלומים, שתחלתם כ-8 חודשים לאחר מתן גזר הדין.

לאור כל האמור לעיל, ובהתחשב בכלל לפיו ערעור אינה מצחה את הדיון, לו תשמע דעתו, יתרובל הערעור, קר שعونש המאסר שהוטל על המשיב עומד על 10 חודשים (תחת 6 חודשים מאסר בעבודות שירות), והכנס שהוטל עליו עומד על 40,000 ₪ או 4 חודשים תמורה.

יתר רכיבי הענישה, כמו גם החלטת בית המשפט קמא לגבי אופן תשלום הכנס ומועד תחילת התשלומים, יעדמו על כנמם.

גילת שלו, שופטת

הנשיא רויטל יפה-כ"ץ - אב"ד

אני מסכימה.

רוייטל יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד

סגן הנשיא השופט יורם צלקובnick

אני מסכימן.

**יורם צלקובnick, שופט
ס. נשיאה**

אשר על כן הוחלט לקבל את העrüור, כאמור בחותמת דעתה של השופטת גילת שלו.

ניתן היום, ט"ז שבט תשע"ח, 01 פברואר 2018, במעמד הצדדים.

רוייטל יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד
יורם צלקובnick, שופט
ס. נשיאה
גילת שלו, שופטת